

TRŽIŠTE RADA U HRVATSKIM ŽUPANIJAMA 2018. GODINE

- OSIGURANICI MIROVINSKOG OSIGURANJA
- BROJ NEZAPOSLENIH
- STOPA NEZAPOSLENOSTI
- STRUKTURA ZAPOSLENIH U PRAVNIM OSOBAMA
PREMA DJELATNOSTIMA
- STRUKTURA ZAPOSLENIH PREMA VRSTAMA
POSLOVNIH SUBJEKATA

IZDAVAČ

Hrvatska gospodarska komora

ZA IZDAVAČA

Luka Burilović

PRIPREMIO

Sektor za financijske institucije i ekonomske analize

Odjel za makroekonomske analize

tel.: +385 (0)1 4828 373

fax.: +385 (0)1 4561 535

e-mail: makroekonomija@hgk.hr

web: hgk.hr

Zagreb, prosinac 2019.

SADRŽAJ

■ UVODNO.....	4
■ OSIGURANICI MIROVINSKOG OSIGURANJA.....	5
■ BROJ NEZAPOSLENIH.....	11
■ STOPA NEZAPOSLENOSTI (31. 3.)	13
■ STRUKTURA ZAPOSLENIH PREMA VRSTAMA POSLOVNIH SUBJEKATA, STANJE 31. 3. 2018.....	17
■ STRUKTURA ZAPOSLENIH U PRAVNIM OSOBAMA PREMA DJELATNOSTIMA, STANJE 31. 3. 2018	18
■ ZAKLJUČNO.....	19

UVODNO

Državni zavod za statistiku još uvijek pruža informaciju o stanju zaposlenosti po pojedinim županijama samo jednom godišnje, i to na dan 31. ožujka, što malo iskrivljuje sliku u županijama koje imaju najizraženije sezonske oscilacije na tržištu rada zbog velike važnosti turističke djelatnosti. Stoga u ovoj analizi analiziramo i broj osiguranika mirovinskog osiguranja kao podatak koji oslikava područje zaposlenosti (budući da je dominantna većina osiguranika zaposlena) iako ga ne poistovjećujemo s brojem zaposlenih. U prilog relevantnosti broja osiguranika kao podatka koji dobro oslikava stanje zaposlenosti ide i činjenica da je Državni zavod za statistiku ove godine revidirao statistiku administrativnog broja zaposlenih od 2016. godine nadalje (ali samo na razini RH) uključivši i grupe zaposlenih koji do tada nisu bili uključeni u obuhvat (kao što su mlade osobe prema odredbama Zakona o doprinosima te radnici izaslani na rad u inozemstvo), zbog čega je postojao nerealno velik raskorak između broja osiguranika HZMO-a i anketnog broja zaposlenih s jedne, te administrativnog broja zaposlenih s druge strane. Uključivanjem prethodno navedenih, dotad izostavljenih radnih osnova, revidirani podaci o administrativnoj zaposlenosti znatno su se približili podatku o osiguranicima mirovinskog osiguranja i podacima o broju zaposlenih iz Ankete o radnoj snazi, što dokazuje njihovu bolju kvalitetu te ujedno i relevantnost podatka o osiguranicima mirovinskoga osiguranja.

Nažalost, podatak o stopi nezaposlenosti na razini županija ostaje samo onaj sa stanjem 31. ožujka (podatak koji se dobiva iz obrasca RAD-IG koji se u pravnim osobama ispunjava na temelju evidencija o zaposlenima) te smo ga promatrali više u njegovoj dinamici u pojedinoj županiji, dok se kod usporedbe županija međusobno treba uzeti u obzir da je stopa vjerojatno više precijenjena u županijama s najvećim sezonskim oscilacijama zaposlenosti (najjače turističke županije).

1 | OSIGURANICI MIROVINSKOG OSIGURANJA

U 2018. godini, u pet od 21 županije živjelo je 52% stanovnika, a u pet od 21 županije bilo je registrirano 59% osiguranika mirovinskoga osiguranja. Od toga je samo u Gradu Zagrebu bilo registrirano gotovo 30% osiguranika te gotovo 20% stanovništva Hrvatske. Grad Zagreb imao je i najveći udio broja osiguranika u ukupnom stanovništvu županije (55,6%), ali i drugi najveći udio stanovništva u dobi od 20 do 64 godine (61,3%) koji bi se mogao nazvati najboljom radnom dobi radno sposobnog stanovništva.

Redoslijed većine ostalih županija nije isti prema veličini (broju stanovnika) i apsolutnome broju osiguranika, na što utječe razina nezaposlenosti, ali u određenoj mjeri i dobna struktura stanovništva. Primjer je manje naseljene županije koja ima veći apsolutni broj osiguranika odnosno veći udio osiguranika u ukupnome stanovništvu Ličko-senjska županija koja ima najmanje stanovnika i osiguranika, ali je omjer osiguranika i stanovnika osmi najveći (34,2%). Međutim, na to utječe i činjenica da je ova županija među županijama s najstarijim stanovništvom (ima treći najniži udio stanovnika mladih od 19 godina).

► Struktura stanovništva u 2018. prema dobi, u %

Poredak županija	do 19	Poredak županija	20 - 64	Poredak županija	65+
Međimurska	22,0	Krapinsko-zagorska	61,4	Šibensko-kninska	25,3
Vukovarsko-srijemska	21,3	Grad Zagreb	61,3	Ličko-senjska	24,9
Brodsko-posavska	21,2	Varaždinska	61,2	Primorsko-goranska	23,2
Požeško-slavonska	21,0	Osječko-baranjska	61,1	Karlovačka	22,5
Splitsko-dalmatinska	20,4	Istarska	61,0	Sisačko-moslavačka	22,4
Zagrebačka	20,4	Zagrebačka	60,5	Zadarska	22,0
Virovitičko-podravsk	20,3	Virovitičko-podravsk	60,2	Istarska	21,6
Dubrovačko-neretvanska	20,3	Primorsko-goranska	60,2	Dubrovačko-neretvanska	21,0
Koprivničko-križevačka	20,2	Splitsko-dalmatinska	59,9	Bjelovarsko-bilogorska	21,0
Zadarska	20,1	Koprivničko-križevačka	59,9	Požeško-slavonska	20,5
Bjelovarsko-bilogorska	20,0	Međimurska	59,8	Vukovarsko-srijemska	20,1
Varaždinska	19,6	Karlovačka	59,7	Koprivničko-križevačka	19,9
Osječko-baranjska	19,5	Bjelovarsko-bilogorska	59,0	Brodsko-posavska	19,8
Grad Zagreb	19,5	Brodsko-posavska	59,0	Splitsko-dalmatinska	19,6
Krapinsko-zagorska	19,1	Dubrovačko-neretvanska	58,7	Krapinsko-zagorska	19,5
Sisačko-moslavačka	19,1	Vukovarsko-srijemska	58,6	Virovitičko-podravsk	19,4
Šibensko-kninska	18,2	Požeško-slavonska	58,5	Osječko-baranjska	19,3
Karlovačka	17,9	Sisačko-moslavačka	58,5	Zagrebačka	19,2
Ličko-senjska	17,8	Zadarska	57,9	Varaždinska	19,2
Istarska	17,4	Ličko-senjska	57,3	Grad Zagreb	19,1
Primorsko-goranska	16,6	Šibensko-kninska	56,5	Međimurska	18,2

Izvor: DZS; obrada: HGK

Naime, struktura stanovništva prema dobnim skupinama, posebno u nekim županijama, ima veći utjecaj na nepovoljniji odnos broja osiguranika i stanovnika. Primjer takve županije je Zagrebačka koja je treća najmnogoljudnija županija, ima šesti najveći apsolutni broj osiguranika, ali ujedno i najmanji udio osiguranika u svojem stanovništvu od svih županija (tek 25,7%). No Zagrebačka je županija ujedno četvrta „najmlađa“ županija (prema srednjoj vrijednosti starosti stanovništva), s petinom stanovništva mlađim od 19 godina (šesti najveći udio ove dobne skupine stanovništva u ukupnome stanovništvu županije). Slično je i kod Splitsko-dalmatinske županije koja je druga najmnogoljudnija hrvatska županija, a ima tek sedmi najveći udio broja osiguranika u svojem stanovništvu, ali je i županija koja ima najveći udio stanovništva u dobi do 19 godina (22%). No kod ove je županije razlog manjeg broja osiguranika i visoka nezaposlenost.

U usporedbi omjera osiguranika i stanovništva najbolje radne životne dobi od 20 do 65 godina, što bi mogao biti približni pokazatelj stope zaposlenosti radno sposobnog stanovništva te dobi, najbolji omjer i ovdje ima Grad Zagreb (65%), a najniži Zagrebačka županija (30%).

Udio osiguranika u ukupnom stanovništvu županije u pravilu je veći u županijama Jadranske Hrvatske nego Kontinentalne, koja ima u prosjeku i starije stanovništvo. No neke se manje i mlađe županije Kontinentalne Hrvatske ipak ističu visinom omjera, a to su Varaždinska i Međimurska. Pritom posebno treba istaknuti Međimursku županiju koja ima ujedno i najmlađe stanovništvo u Hrvatskoj (medijalna dob iznosi 41,9 godina, a udio stanovništva do 19 godina iznosi 22%).

Županije Kontinentalne Hrvatske imaju dva puta više stanovnika i osiguranika u odnosu na županije Jadranske Hrvatske. Kada se u omjer stavi broj osiguranika i broj stanovnika, on je gotovo isti u obje regije (37% u Jadranskoj i 37,4% u Kontinentalnoj Hrvatskoj). No na rezultat Kontinentalne Hrvatske znatno utječe ekstremni Grad Zagreb bez kojega se omjer Kontinentalne Hrvatske znatno pogoršava (29,8%). Pogoršanju omjera Kontinentalne Hrvatske znatno doprinose slavonske županije koje imaju omjere ispod 30% (osim Osječko-baranjske županije).

► Osiguranici mirovinskog osiguranja u 2018. – stanje

Županija	Broj osiguranika 2018.	Osiguranici, struktura po županijama (%), 2018.	Županija	Broj osiguranika / Broj stanovnika (%)
Grad Zagreb	447.154	29,6	Grad Zagreb	55,6
Splitsko-dalmatinska	154.141	10,1	Istarska	43,6
Primorsko-goranska	114.935	7,6	Primorsko-goranska	40,4
Istarska	91.015	5,9	Dubrovačko-neretvanska	38,3
Osječko-baranjska	86.670	5,7	Varaždinska	38,3
Zagrebačka	79.541	5,1	Međimurska	37,2
Varaždinska	63.941	4,2	Splitsko-dalmatinska	34,4
Zadarska	55.320	3,6	Ličko-senjska	34,2
Dubrovačko-neretvanska	46.450	3,0	Zadarska	32,9
Vukovarsko-srijemska	41.386	2,7	Šibensko-kninska	32,1
Međimurska	40.917	2,7	Koprivničko-križevačka	31,6
Sisačko-moslavačka	39.695	2,6	Osječko-baranjska	31,3
Brodsko-posavska	38.337	2,5	Karlovačka	30,1
Krapinsko-zagorska	37.204	2,5	Krapinsko-zagorska	29,7
Karlovačka	35.180	2,3	Bjelovarsko-bilogorska	28,8
Koprivničko-križevačka	34.042	2,3	Požeško-slavonska	28,3
Šibensko-kninska	32.132	2,1	Virovitičko-podravska	27,4
Bjelovarsko-bilogorska	31.121	2,0	Brodsko-posavska	27,4
Virovitičko-podravska	20.604	1,3	Vukovarsko-srijemska	26,8
Požeško-slavonska	19.177	1,3	Sisačko-moslavačka	26,7
Ličko-senjska	15.461	1,0	Zagrebačka	25,7
RH	1.524.418	100,0	RH	37,3
Regije				
Jadranska Hrvatska	509.452	33,3	Jadranska Hrvatska	37,0
Kontinentalna Hrvatska	1.014.966	66,7	Kontinentalna Hrvatska	37,4
Kontinentalna Hrvatska bez Grada Zagreba	567.812	37,2	Kontinentalna Hrvatska bez Grada Zagreba	29,8
Slavonija (Osječko-baranjska, Virovitičko-podravska, Brodsko-posavska, Požeško-slavonska, Vukovarsko-srijemska)	206.173	13,5	Slavonija (Osječko-baranjska, Virovitičko-podravska, Brodsko-posavska, Požeško-slavonska, Vukovarsko-srijemska)	28,8

Izvor: HZMO, DZS; obrada: HGK
Godišnji prosjek broja osiguranika izračunat je kao prosjek stanja krajem svakog kvartala

U 2018. godini u svim je županijama zabilježen godišnji porast broja osiguranika mirovinskoga osiguranja. Najveći je apsolutni godišnji rast zabilježen u Gradu Zagrebu, što je i očekivano s obzirom na dominantnost njegove veličine u odnosu na sve druge županije. No u relativnim omjerima, rast je u Gradu Zagrebu bio među najnižima te je iznosio samo 1,4%. Druga najveća županija, Splitsko-dalmatinska, imala je drugi najveći apsolutni porast broja osiguranika, ali i dvanaestu najvišu stopu rasta (2,4%). S druge strane, Zagrebačka županija, treća najveća, imala je i najveći relativni rast od 4,5%.

Među deset županija koje su ostvarile najviše godišnje stope rasta broja osiguranika u 2018. godini nalazi se pet županija iz regije Jadranske Hrvatske od ukupno sedam (ovdje nisu samo Splitsko-dalmatinska i Primorsko-goranska županija). Stoga se i na razini cijele regije Jadranske Hrvatske bilježi nešto viša godišnja stopa rasta (2,6%) nego na razini regije Kontinentalne Hrvatske (2,0%). U ovome slučaju regiji Kontinentalne Hrvatske sliku kviri Grad Zagreb te Kontinentalna Hrvatska bez Grada Zagreba ima višu stopu rasta (2,5%) nego s njime. Istodobno, slavonski dio regije Kontinentalne Hrvatske diže prosjek rasta cijele regije Kontinentalne Hrvatske jer su slavonske županije ostvarile iznadprosječne stope rasta (najveći su rast među njima imale Vukovarsko-srijemska, Brodsko-posavska i Virovitičko-posavska županija).

Apsolutno povećanje broja osiguranika u pet slavonskih županija iznosilo je 5,3 tisuće, što je činilo 16,2% apsolutnog porasta na razini cijele Hrvatske. Broj osiguranika u pet slavonskih županija zajedno započeo je rasti na godišnjoj razini 2015. godine, a godišnja stopa rasta u 2018. godini bila je najviša u te četiri godine. Isti je trend prisutan i kada se gleda cijela regija Kontinentalne Hrvatske (najbrži rast u posljednje četiri godine), dok je u regiji Jadranske Hrvatske stopa rasta usporila u 2018. godini u odnosu na prethodnu godinu.

Trend rasta broja osiguranika mirovinskog osiguranja započeo je u većem broju županija prije četiri godine, a 2017. i 2018. godine zabilježen je rast baš u svim županijama. **Najraniji početak kontinuiranog oporavka zabilježen je u Krapinsko-zagorskoj županiji (2014. godine), a najkasniji u Sisačko-moslavačkoj i Bjelovarsko-bilogorskoj županiji, gdje broj osiguranika raste tek posljednje dvije godine.** Dinamika godišnjega rasta u 2018. godini u odnosu na onu iz 2017. godine bila je niža u 12 županija, a od županija u kojima je ona ubrzana, najviše je ubrzana bila u Sisačko-moslavačkoj županiji (ali koja je ujedno i jedna od dvije županije u kojoj je najkasnije počeo oporavak, kao što je prethodno navedeno).

► Osiguranici mirovinskog osiguranja – godišnja kretanja u 2018.

2018. – 2017.			
	Apsolutna promjena		Relativna promjena (%)
Grad Zagreb	6.123	Zagrebačka	4,5
Splitsko-dalmatinska	3.583	Zadarska	4,2
Zagrebačka	3.438	Ličko-senjska	3,8
Istarska	2.560	Dubrovačko-neretvanska	3,7
Zadarska	2.225	Vukovarsko-srijemska	3,5
Osječko-baranjska	1.747	Sisačko-moslavačka	3,5
Dubrovačko-neretvanska	1.652	Brodsko-posavska	3,3
Primorsko-goranska	1.518	Virovitičko-podravska	3,0
Vukovarsko-srijemska	1.403	Istarska	2,9
Sisačko-moslavačka	1.333	Šibensko-kninska	2,9
Brodsko-posavska	1.236	Bjelovarsko-bilogorska	2,6
Šibensko-kninska	891	Splitsko-dalmatinska	2,4
Bjelovarsko-bilogorska	778	Osječko-baranjska	2,1
Varaždinska	744	Požeško-slavonska	1,8
Međimurska	644	Međimurska	1,6
Virovitičko-podravska	592	Krapinsko-zagorska	1,5
Ličko-senjska	561	Grad Zagreb	1,4
Krapinsko-zagorska	540	Primorsko-goranska	1,3
Karlovačka	462	Karlovačka	1,3
Koprivničko-križevačka	358	Varaždinska	1,2
Požeško-slavonska	335	Koprivničko-križevačka	1,1
RH	32.720	RH	2,2
Jadranska Hrvatska	12.990	Jadranska Hrvatska	2,6
Kontinentalna Hrvatska	19.730	Kontinentalna Hrvatska	2,0
Kontinentalna Hrvatska bez Grada Zagreba	13.607	Kontinentalna Hrvatska bez Grada Zagreba	2,5
Slavonija (Osječko-baranjska, Virovitičko-podravska, Brodsko-posavska, Požeško-slavonska, Vukovarsko-srijemska)	5.312	Slavonija (Osječko-baranjska, Virovitičko-podravska, Brodsko-posavska, Požeško-slavonska, Vukovarsko-srijemska)	2,6

Izvor: HZMO ; obrada: HGK
Godišnji prosjek broja osiguranika izračunat je kao prosjek stanja krajem svakog kvartala

► Promjena broja osiguranika od 2008. do 2018. godine

2018. – 2008.			
	Apsolutna promjena		Relativna promjena (%)
Zadarska	4.060	Zadarska	7,9
Dubrovačko-neretvanska	2.059	Ličko-senjska	5,3
Zagrebačka	1.854	Dubrovačko-neretvanska	4,6
Šibensko-kninska	1.045	Šibensko-kninska	3,4
Ličko-senjska	783	Zagrebačka	2,4
Krapinsko-zagorska	63	Krapinsko-zagorska	0,2
Istarska	-726	Istarska	-0,8
Međimurska	-1.380	Splitsko-dalmatinska	-1,8
Požeško-slavonska	-1.754	Međimurska	-3,3
Splitsko-dalmatinska	-2.766	Varaždinska	-4,5
Varaždinska	-3.036	Grad Zagreb	-6,0
Karlovačka	-3.689	Požeško-slavonska	-8,4
Virovitičko-podravsko	-3.794	Primorsko-goranska	-9,0
Brodsko-posavska	-4.140	Karlovačka	-9,5
Vukovarsko-srijemska	-5.285	Brodsko-posavska	-9,7
Bjelovarsko-bilogorska	-6.524	Vukovarsko-srijemska	-11,3
Koprivničko-križevačka	-7.061	Osječko-baranjska	-11,7
Sisačko-moslavačka	-7.075	Sisačko-moslavačka	-15,1
Primorsko-goranska	-11.347	Virovitičko-podravsko	-15,5
Osječko-baranjska	-11.494	Koprivničko-križevačka	-17,2
Grad Zagreb	-28.432	Bjelovarsko-bilogorska	-17,3
RH	-88.637	RH	-5,5
Jadranska Hrvatska	-6.892	Jadranska Hrvatska	-1,3
Kontinentalna Hrvatska	-81.745	Kontinentalna Hrvatska	-7,5
Kontinentalna Hrvatska bez Grada Zagreba	-53.313	Kontinentalna Hrvatska bez Grada Zagreba	-8,6
Slavonija (Osječko-baranjska, Virovitičko-podravsko, Brodsko-posavska, Požeško-slavonska, Vukovarsko-srijemska)	-26.466	Slavonija (Osječko-baranjska, Virovitičko-podravsko, Brodsko-posavska, Požeško-slavonska, Vukovarsko-srijemska)	-11,4

Izvor: HZMO, obrada: HGK

Godišnji prosjek broja osiguranika izračunat je kao prosjek stanja krajem svakog kvartala

Rast koji je prisutan u svim županijama, a koji traje najkraće posljednje dvije godine, a najduže posljednjih pet godina, bio je dovoljan da se premaši broj osiguranika iz 2008. godine u samo šest županija. Od toga su četiri iz regije Jadranske Hrvatske, a samo dvije iz regije Kontinentalne Hrvatske (Zagrebačka i Krapinsko-zagorska). Pritom je najveći pozitivan pomak zabilježen kod Zadarske županije koja je uvećala broj osiguranika za više od 4 tisuće odnosno za 8%. Treba pritom naglasiti da je Zadarska županija jedina uz Istarsku u kojoj je zabilježen i porast broja stanovnika u tom razdoblju. S druge strane, najsporiji oporavak u odnosu na 2008. godinu bilježi se u županijama Kontinentalne Hrvatske, najviše u slavonskim i njima rubnim županijama.

2 | BROJ NEZAPOSLENIH

U Hrvatskoj je u 2018. godini bilo prosječno 153,5 tisuća nezaposlenih (koji su prijavljeni na Hrvatski zavod za zapošljavanje), od čega 65,3% u regiji Kontinentalne Hrvatske te 34,7% u regiji Jadranske Hrvatske, što su gotovo isti udjeli regija kao i kod osiguranika mirovinskoga osiguranja. **Najveći apsolutni broj nezaposlenih imala je Splitsko-dalmatinska županija**, više od znatno većeg Grada Zagreba, kao i prethodnih 13 godina.

U 2018. godini godišnje stope pada broja nezaposlenih bile su u 13 županija više od 20%, a najviša stopa pada zabilježena je u Koprivničko-križevačkoj (-32%), Međimurskoj (-30,9%) i Zagrebačkoj (-26,5%) županiji.

Koprivničko-križevačka i Varaždinska županija ostvarile su najveću stopu pada broja nezaposlenih u posljednjih pet godina, iznad 70%. Najsporija je stopa pada u istom razdoblju ostvarena u Dubrovačko-neretvanskoj (-38,7%), Ličko-senjskoj (-40,8%) te Splitsko-dalmatinskoj (-44,3%) županiji.

Povoljni trendovi u segmentu nezaposlenosti počeli su nešto ranije nego u segmentu zaposlenosti (veći utjecaj emigracije). Kontinuirani trend pada broja nezaposlenih započeo je u većini županija 2014. godine, a sve županije bilježe pad posljednje četiri godine. **Najkasniji početak oporavka (u 2015. godini) zabilježen je u Bjelovarsko-bilogorskoj, Dubrovačko-neretvanskoj, Osječko-baranjskoj i Ličko-senjskoj županiji.**

U odnosu na 2008. godinu, u svim je županijama 2018. godine bilo manje nezaposlenih, a najveća je stopa pada ostvarena u Karlovačkoj županiji (-59%).

► Administrativni broj nezaposlenih u 2018.

Županija	Broj nezaposlenih 2018.	Broj nezaposlenih, struktura po županijama (%), 2018.	Županija	Stopa promjene 2018. / 2017., %
Splitsko-dalmatinska	25.559	16,6	Koprivničko-križevačka	-32,0
Grad Zagreb	19.453	12,7	Međimurska	-30,9
Osječko-baranjska	19.113	12,4	Zagrebačka	-26,5
Sisačko-moslavačka	10.528	6,9	Bjelovarsko-bilogorska	-25,6
Vukovarsko-srijemska	8.782	5,7	Karlovačka	-25,2
Primorsko-goranska	7.946	5,2	Varaždinska	-25,0
Brodsko-posavska	7.026	4,6	Krapinsko-zagorska	-24,4
Zagrebačka	6.658	4,3	Vukovarsko-srijemska	-24,1
Bjelovarsko-bilogorska	5.516	3,6	Grad Zagreb	-23,3
Virovitičko-podravsk	5.154	3,4	Ličko-senjska	-22,7
Dubrovačko-neretvanska	4.922	3,2	Sisačko-moslavačka	-21,6
Zadarska	4.826	3,1	Virovitičko-podravsk	-21,4
Karlovačka	4.438	2,9	Požeško-slavonska	-21,2
Šibensko-kninska	4.433	2,9	Šibensko-kninska	-18,7
Istarska	3.513	2,3	Primorsko-goranska	-18,7
Varaždinska	3.100	2,0	Osječko-baranjska	-18,5
Požeško-slavonska	2.873	1,9	Brodsko-posavska	-17,8
Krapinsko-zagorska	2.789	1,8	Zadarska	-16,7
Međimurska	2.446	1,6	Splitsko-dalmatinska	-16,1
Koprivničko-križevačka	2.433	1,6	Dubrovačko-neretvanska	-15,3
Ličko-senjska	2.035	1,3	Istarska	-15,2
RH	153.542	100,0	RH	-20,8
Jadranska Hrvatska	53.233	34,7	Jadranska Hrvatska	-16,9
Kontinentalna Hrvatska	100.309	65,3	Kontinentalna Hrvatska	-22,8
Kontinentalna Hrvatska bez Grada Zagreba	80.857	52,7	Kontinentalna Hrvatska bez Grada Zagreba	-22,7
Slavonija (Osječko-baranjska, Virovitičko-podravsk, Brodsko-posavska, Požeško-slavonska, Vukovarsko-srijemska)	42.948	28,0	Slavonija (Osječko-baranjska, Virovitičko-podravsk, Brodsko-posavska, Požeško-slavonska, Vukovarsko-srijemska)	-20,1

Izvor: HZZ, obrada: HGK

3 | STOPA NEZAPOSLENOSTI 31. 3.

Stopa registrirane nezaposlenosti po županijama izražava se i objavljuje samo jednom godišnje, i to stanje 31. ožujka.

U 2018. godini, kao i ranijih godina, postojala je velika razlika u stopi nezaposlenosti čiji je raspon od najniže do najviše iznosio 19,6 postotnih bodova. Ipak, vidljiv je trend smanjenja raspona u posljednje četiri godine, koji je prvi put otkad raspolažemo podacima (od 1998.) bio niži od 20 postotnih bodova. Županija u kojoj se ostvaruje najniža stopa nezaposlenosti u većem je broju godina Grad Zagreb kojem primat sporadično uzima Istarska županija. S druge strane, najčešće se najviša stopa nezaposlenosti ostvarivala u županijama Kontinentalne Hrvatske, i to najčešće u trima slavonskim županijama (Vukovarsko-srijemska, Brodsko-posavska i Virovitičko-podravska), a posljednje dvije godine pretekla ih je Sisačko-moslavačka županija.

Najniža je stopa nezaposlenosti u 2018. godini zabilježena u Gradu Zagrebu (4,7%), a najviša u Sisačko-moslavačkoj županiji koja je bila 5,2 puta viša od one u Gradu Zagrebu. U 2018. godini kod svih je županija ostvareno godišnje smanjenje stope, najviše u županijama koje imaju i najviše stope, a najmanje u onima koje imaju najniže stope, pa se i poredak županija prema visini stope i nije znatnije promijenio. Tako je najviše smanjena stopa u Virovitičko-podravskoj županiji koja je bila i ostala druga županija s najvišom stopom. S druge strane, najmanje smanjenje stope ostvareno je u Istarskoj županiji, koja je u 2018. godini imala drugu najnižu stopu nezaposlenosti, što je bila nešto lošija pozicija nego 2017. godine kada je imala najnižu stopu. Naime, stopa nezaposlenosti je u 2018. godini u Gradu Zagrebu pala nešto brže nego u Istarskoj te je Grad Zagreb zamijenio Istarsku županiju na prvomu mjestu. Županje na samom začelju nisu se promijenile – najviše stope ostale su u Sisačko-moslavačkoj i Virovitičko-podravskoj županiji, a Splitsko-dalmatinska županija ostala je županija Jadranske Hrvatske s najvećom stopom nezaposlenosti. Sve su županije u 2018. godini prvi put imale niže stope nezaposlenosti nego 2008. godine, pri čemu je najveći pad stope u odnosu na 2008. godinu ostvaren u Karlovačkoj, Zadarskoj i Vukovarsko-srijemskoj županiji. Isto tako, **u svim je županijama u 2018. godini zabilježena najniža stopa nezaposlenosti** otkad raspolažemo podacima (od 1998. godine) **osim u Virovitičko-podravskoj županiji** koja je 1998. godine imala nešto nižu stopu.

► Županije s najvišim i najnižim stopama nezaposlenosti (31. 3.)

Godina	Najviša stopa	Najniža stopa	Raspon između najviše i najniže (postotni bodovi)
1998.	Šibensko-kninska	Grad Zagreb	23,4
1999.	Šibensko-kninska	Grad Zagreb	24,7
2000.	Vukovarsko-srijemska	Grad Zagreb	26,1
2001.	Vukovarsko-srijemska	Grad Zagreb	26,8
2002.	Vukovarsko-srijemska	Grad Zagreb	26,9
2003.	Vukovarsko-srijemska	Istarska	27,7
2004.	Vukovarsko-srijemska	Istarska	25,4
2005.	Vukovarsko-srijemska	Istarska	24,8
2006.	Vukovarsko-srijemska	Istarska	22,9
2007.	Vukovarsko-srijemska	Grad Zagreb	21,6
2008.	Vukovarsko-srijemska	Grad Zagreb	21,3
2009.	Vukovarsko-srijemska	Grad Zagreb	22,4
2010.	Brodsko-posavska	Grad Zagreb	23,5
2011.	Brodsko-posavska	Grad Zagreb	24,4
2012.	Virovitičko-podravska	Grad Zagreb	25,9
2013.	Brodsko-posavska	Grad Zagreb	26,2
2014.	Virovitičko-podravska	Grad Zagreb	26,9
2015.	Virovitičko-podravska	Grad Zagreb	26,2
2016.	Virovitičko-podravska	Grad Zagreb	24,5
2017.	Sisačko-moslavčka	Istarska	22,8
2018.	Sisačko-moslavčka	Grad Zagreb	19,6

Izvor: DZS, obrada: HGK

► Stopa nezaposlenosti u 2018. i promjena prema 2008. godini

Županija	Stopa nezaposlenosti, 31. 3. 2018. (%)	Županija	Stopa nezaposlenosti 31. 3. 2018. minus stopa nezaposlenosti 31. 3. 2008., promjena u postotnim bodovima
Grad Zagreb	4,7	Karlovačka	-8,6
Istarska	4,9	Zadarska	-7,0
Varaždinska	5,1	Vukovarsko-srijemska	-7,0
Međimurska	6,5	Koprivničko-križevačka	-5,3
Primorsko-goranska	8,0	Međimurska	-5,1
Zagrebačka	8,0	Brodsko-posavska	-4,8
Krapinsko-zagorska	8,1	Bjelovarsko-bilogorska	-4,8
Koprivničko-križevačka	8,7	Varaždinska	-4,7
Zadarska	10,7	Šibensko-kninska	-4,2
Dubrovačko-neretvanska	13,0	Ličko-senjska	-3,0
Karlovačka	13,2	Požeško-slavonska	-2,9
Šibensko-kninska	15,4	Primorsko-goranska	-2,8
Ličko-senjska	15,8	Zagrebačka	-2,6
Požeško-slavonska	16,5	Virovitičko-podravska	-2,6
Splitsko-dalmatinska	18,2	Dubrovačko-neretvanska	-2,3
Bjelovarsko-bilogorska	18,3	Istarska	-1,8
Brodsko-posavska	19,9	Krapinsko-zagorska	-1,5
Vukovarsko-srijemska	20,5	Grad Zagreb	-1,5
Osječko-baranjska	21,2	Splitsko-dalmatinska	-0,9
Virovitičko-podravska	23,2	Osječko-baranjska	-0,8
Sisačko-moslavačka	24,3	Sisačko-moslavačka	-0,6
RH	11,1	Republika Hrvatska	-3,2
Jadranska Hrvatska	12,2	Jadranska Hrvatska	-2,5
Kontinentalna Hrvatska	10,5	Kontinentalna Hrvatska	-3,5

Izvor: DZS, obrada: HGK

Iako su u svim županijama stope nezaposlenosti manje nego deset godina prije, razine zaposlenosti ostale su niže u svim županijama osim Grada Zagreba i Zadarske županije.

► Promjena broja zaposlenih i nezaposlenih u 2018. prema 2008. godini (prema administrativnim izvorima, stanje 31. 3.)

Županije	Broj zaposlenih prema administrativnom izvoru	Broj nezaposlenih prema administrativnom izvoru
Grad Zagreb	7.960	-7.048
Zadarska	91	-1.218
Ličko-senjska	-678	-621
Dubrovačko-neretvanska	-1.093	-1.702
Međimurska	-1.678	-1.337
Šibensko-kninska	-1.979	-1.546
Varaždinska	-3.253	-1.180
Zagrebačka	-3.323	-3.014
Krapinsko-zagorska	-3.339	-961
Požeško-slavonska	-3.482	-729
Virovitičko-podravska	-4.420	-1.663
Vukovarsko-srijemska	-5.440	-2.665
Karlovačka	-6.431	-1.566
Bjelovarsko-bilogorska	-6.632	-1.796
Istarska	-6.767	-990
Koprivničko-križevačka	-8.384	-1.518
Brodsko-posavska	-8.418	-1.432
Sisačko-moslavčka	-10.352	-2.973
Splitsko-dalmatinska	-10.802	-5.682
Primorsko-goranska	-11.706	-2.008
Osječko-baranjska	-15.767	-4.446

Izvor: DZS, obrada: HGK

4 | STRUKTURA ZAPOSLENIH PREMA VRSTAMA POSLOVNIH SUBJEKATA, STANJE 31. 3. 2018.

Raspodjela zaposlenih prema tipu poslovnog subjekta (pravne osobe, obrt i slobodna zanimanja, individualni poljoprivrednici) na dan 31.3. 2018. godine pokazuje da dominantna većina (86%) zaposlenih na razini RH radi kod pravnih osoba. Unutar županija, najveći udio zaposlenih u pravnim osobama je u Gradu Zagrebu, a najmanji u Virovitičko-podravskoj županiji. Istodobno, najviši udio zaposlenih u obrtima i slobodnim zanimanjima u svojoj županiji ima Zadarska i Krapinsko-zagorska županija (gotovo petinu), a najmanje Grad Zagreb (6,8%). Individualnih poljoprivrednika ima najviše u Koprivničko-križevačkoj i Virovitičko-podravskoj županiji (iznad 8%), a najmanje u Gradu Zagrebu. U vremenskoj dinamici unutar posljednjih deset godina, vidljiv je rast udjela zaposlenih u pravnim osobama u svim županijama, najviše u Zagrebačkoj (za 9,9 postotnih bodova). Istovremeno, u svim su županijama smanjeni udjeli zaposlenih u obrtu i slobodnim zanimanjima (osim u Virovitičko-podravskoj u kojoj je udio povećan za 0,3 postotna boda), kao i kod individualnih poljoprivrednika (osim u Primorsko-goranskoj u kojoj je udio ostao isti). Pritom je udio obrtnika smanjen najviše u Zagrebačkoj županiji (za 7,2 postotna boda), a udio individualnih poljoprivrednika u Koprivničko-križevačkoj županiji (za 5,9 postotnih bodova) u kojoj je ipak ostao najveći.

► Udio zaposlenih prema vrstama poslovnog subjekta u pojedinim županijama, stanje 31. 3. 2018.

	Pravne osobe	Obrtnici i slobodna zanimanja	Individualni poljoprivrednici
Republika Hrvatska	85,9	12,7	1,4
Zagrebačka	83,9	14,4	1,7
Krapinsko-zagorska	80,1	19,2	0,8
Sisačko-moslavčka	83,8	14,1	2,1
Karlovačka	83,6	15,3	1,1
Varaždinska	86,1	12,6	1,4
Koprivničko-križevačka	80,0	11,6	8,4
Bjelovarsko-bilogorska	80,4	12,6	6,9
Primorsko-goranska	84,7	15,1	0,2
Ličko-senjska	80,6	16,9	2,5
Virovitičko-podravska	74,4	17,4	8,2
Požeško-slavonska	80,5	16,4	3,0
Brodsko-posavska	80,4	17,1	2,5
Zadarska	79,9	19,2	0,9
Osječko-baranjska	85,3	12,3	2,5
Šibensko-kninska	82,3	17,0	0,7
Vukovarsko-srijemska	81,9	14,2	3,9
Splitsko-dalmatinska	82,6	16,9	0,5
Istarska	81,0	18,1	0,9
Dubrovačko-neretvanska	81,8	17,1	1,1
Međimurska	88,1	9,4	2,4
Grad Zagreb	93,1	6,8	0,1

Izvor: DZS, obrada: HGK

Napomena: žutom bojom su označeni najviši, a crvenom najniži udjeli

5 | STRUKTURA ZAPOSLENIH U PRAVNIM OSOBAMA PREMA DJELATNOSTIMA, STANJE 31. 3. 2018.

Raspodjela zaposlenosti po pojedinim djelatnostima u pojedinim županijama može se jedino prikazati na podatku Državnog zavoda za statistiku o broju zaposlenih u pravnim osobama na dan 31. ožujka, iako i ovdje trebati imati u vidu da je podatak manje relevantan za primorske županije zbog zapošljavanja u turizmu i pratećim djelatnostima u najjačim turističkim mjesecima. Međutim istodobno, kako udjeli zaposlenih u turizmu i pratećim djelatnostima oštrije rastu u tek nekoliko mjeseci u godini, prikazani podatak za ožujak trebao bi biti relevantan kao cjelogodišnji prosjek.

► Udio zaposlenih u osnovnim djelatnostima NKD-a u pojedinim županijama, stanje 31. 3. 2018.

Županija	Ukupno	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S
Republika Hrvatska	100,0	1,9	0,4	17,5	1,1	1,9	6,5	16,0	5,1	5,1	3,1	2,8	0,7	5,2	3,6	8,5	9,5	7,5	2,0	1,6
Zagrebačka	100,0	1,4	1,8	25,3	0,8	1,8	7,8	21,6	8,1	2,4	1,5	0,8	0,2	3,2	1,6	7,1	9,0	3,5	0,8	1,2
Krapinsko-zagorska	100,0	0,5	0,6	34,2	1,4	3,0	6,1	13,9	4,4	2,5	0,9	1,1	0,1	2,5	0,3	5,5	10,2	11,7	0,5	0,6
Sisačko-moslavačka	100,0	2,7	0,6	25,4	1,7	2,8	4,5	12,4	4,3	1,9	0,8	1,4	0,4	2,1	1,6	13,5	10,8	9,9	1,3	2,0
Karlovačka	100,0	3,0	0,0	27,3	1,4	2,4	6,4	11,6	5,1	3,4	1,5	1,7	0,3	2,6	1,0	11,3	9,5	8,8	1,4	1,0
Varaždinska	100,0	0,5	0,3	41,8	0,9	1,6	6,5	11,4	4,9	1,8	1,6	1,7	0,2	3,6	1,1	5,3	8,3	6,8	0,8	0,8
Koprivničko-križevačka	100,0	3,1	1,2	32,7	1,7	1,4	5,8	13,1	4,3	2,2	0,8	2,1	0,1	3,3	0,8	6,1	11,4	7,3	1,2	1,3
Bjelovarsko-bilogorska	100,0	5,1	0,3	25,1	1,5	2,3	5,0	13,0	4,7	2,6	1,2	2,9	0,1	2,7	1,7	9,2	11,4	9,1	0,9	1,1
Primorsko-goranska	100,0	1,4	0,0	12,6	1,2	2,6	6,9	16,5	8,2	8,3	2,0	2,2	0,8	5,4	3,8	6,1	9,4	8,5	2,5	1,5
Ličko-senjska	100,0	9,7	0,7	6,9	2,7	3,7	5,2	11,0	6,2	9,0	0,4	1,2	0,6	1,5	1,4	16,8	11,3	8,3	2,3	1,1
Virovitičko-podravska	100,0	8,4	0,6	28,6	1,7	2,0	4,5	10,7	3,2	1,8	0,7	2,1	0,0	2,9	0,6	9,0	12,2	9,1	1,0	0,7
Požeško-slavonska	100,0	6,4	0,9	24,7	1,2	2,5	4,1	11,8	5,7	2,2	0,9	1,1	0,0	2,3	0,6	11,1	12,2	10,3	0,9	1,1
Brodsko-posavska	100,0	3,7	0,2	26,3	1,2	2,0	8,4	10,3	3,9	1,9	1,9	1,5	0,2	3,8	2,0	8,6	12,1	9,9	1,1	1,0
Zadarska	100,0	4,1	0,7	8,4	0,9	3,2	6,1	17,6	4,8	7,3	1,0	2,5	0,5	3,6	4,4	10,9	11,7	8,1	2,6	1,4
Osječko-baranjska	100,0	6,1	0,1	18,2	1,4	2,2	6,4	12,0	4,7	2,7	2,5	1,7	0,4	5,6	3,0	8,9	11,9	8,7	1,8	1,6
Šibensko-krninska	100,0	0,5	0,2	13,2	1,7	3,8	4,6	13,5	5,4	8,4	1,0	2,3	0,6	2,4	1,9	14,7	10,5	9,4	4,4	1,5
Vukovarsko-srijemska	100,0	8,6	0,1	16,4	1,3	3,0	6,3	13,6	4,5	1,8	1,0	1,0	0,4	2,7	1,4	14,4	12,6	9,1	1,2	0,7
Splitsko-dalmatinska	100,0	1,2	0,3	12,8	1,0	1,7	8,1	18,4	5,1	7,3	2,0	2,2	0,7	4,6	3,4	8,3	11,3	7,2	2,6	1,9
Istarska	100,0	1,2	0,2	19,1	0,9	2,6	7,2	13,6	3,1	13,7	2,6	2,1	1,1	4,3	3,9	6,1	9,1	5,5	2,3	1,2
Dubrovačko-neretvanska	100,0	0,7	0,2	4,2	0,8	3,4	6,7	12,6	8,5	17,6	1,6	1,8	0,7	3,8	4,2	10,7	10,4	7,2	2,7	2,1
Medimurska	100,0	0,6	0,0	44,2	0,8	1,3	8,6	11,3	2,7	3,4	1,3	1,2	0,2	3,2	1,6	3,7	8,8	5,0	0,9	1,2
Grad Zagreb	100,0	0,3	0,2	10,1	1,1	1,1	6,0	18,7	4,6	3,7	6,2	5,0	1,2	8,1	5,9	8,6	7,5	7,3	2,3	2,0

Izvor: DZS, obrada: HGK

Napomena: žutom bojom su označeni najviši udjeli u pojedinim županijama

Podatak pokazuje da je u hrvatskome prosjeku 31. ožujka 2018. godine najviše zaposlenih bilo u prerađivačkoj industriji (17,5%), što je bila i djelatnost najvećeg zapošljavanja u 14 županija, od najmanje 18,2% (Osječko-baranjska) do najviše 44% (Medimurska). U četiri je županije najviše zaposlenih bilo u trgovini (Primorsko-goranska, Zadarska, Splitsko-dalmatinska te Grad Zagreb), od najmanje 16,5% (Primorsko-goranska) do najviše 18,7% (Grad Zagreb). Dubrovačko-neretvanska županija bila je jedina županija koja je imala najveći udio zaposlenih u djelatnosti smještaja i usluživanja hrane (17,6%), dok su se dvije županije izdvojile prema najvišim udjelima zaposlenih u javnoj upravi i obrani (Ličko-senjska i Šibensko-krninska).

ZAKLJUČNO

Stanje tržišta rada u 2018. godini formiralo se u kontekstu starenja stanovništva koje je u 2018. godini zabilježeno u svim županijama te smanjenja broja stanovnika koje je zabilježeno u gotovo svim županijama (iznimka je Grad Zagreb i Istarska županija). I u navedenim je negativnim okolnostima u 2018. godini u svim županijama nastavljen pozitivan trend na tržištu rada kada se on izražava brojem osiguranika mirovinskoga osiguranja, brojem nezaposlenih, brojem zaposlenih te stopom nezaposlenosti.

Naime, svi su navedeni pokazatelji ostvarili pozitivan pomak u odnosu na prethodnu godinu, odnosno u svim je županijama povećan broj osiguranika mirovinskoga osiguranja i administrativan broj zaposlenih, a smanjen broj nezaposlenih i stopa nezaposlenosti. No pritom je samo u šest županija stopa nezaposlenosti smanjena u kontekstu većeg rasta broja zaposlenih od pada broja nezaposlenih (Gradu Zagrebu, Istarskoj, Primorsko-goranskoj, Šibensko-kninskoj, Varaždinskoj i Zadarskoj županiji), dok je kod preostalih 15 županija i dalje prevladavalo snažnije smanjenje broja nezaposlenih osoba, što se i dalje povezuje s emigracijskim kretanjima koja su još uvijek jaka te s nastavkom nepovoljnih demografskih kretanja.

Tako su, primarno pod utjecajem smanjenja broja nezaposlenih, čiji je pozitivan trend dugotrajniji i snažniji od oporavka zaposlenosti, stope administrativne nezaposlenosti (na dan 31. ožujka) u 2018. godini bile u svim županijama niže nego deset godina prije (štoviše, ujedno i najniže otkad postoji donekle relevantna statistika, osim u Virovitičko-podravskoj županiji). No ujedno je u istom razdoblju u samo dvije županije (Zadarskoj i Gradu Zagrebu) registriran i veći broj zaposlenih (koji se uzima pri izračunu ove stope nezaposlenosti). Ako se nastave dosadašnji nepovoljni emigracijski i demografski trendovi, oni će ograničiti brzi oporavak tržišta rada te se razine broja zaposlenih u većini županija vjerojatno neće vratiti na razine iz 2008. godine.

KRATICE

HGK	Hrvatska gospodarska komora
DZS	Državni zavod za statistiku
HZMO	Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje
HZZ	Hrvatski zavod za zapošljavanje

DJELATNOSTI NKD 2007:

A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo
B	Rudarstvo i vađenje
C	Prerađivačka industrija
D	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija
E	Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša
F	Građevinarstvo
G	Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla
H	Prijevoz i skladištenje
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane
J	Informacije i komunikacije
K	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja
L	Poslovanje nekretninama
M	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti
O	Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje
P	Obrazovanje
Q	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi
R	Umjetnost, zabava i rekreacija
S	Ostale uslužne djelatnosti

Opće napomene:

Ovu analizu izrađuje i za nju je odgovoran HGK. Informacije, mišljenja, analize i zaključci koji se iznose temelje se na javnim statističkim i ostalim informacijama što potječu iz izvora u čiju se potpunost i točnost HGK pouzdaje, ali za koje ne jamči. Utoliko su informacije, mišljenja, analize i zaključci izneseni u ovoj publikaciji podložni promjenama koje ovise o promjenama izvora informacija te o promjenama koje nastupe od trenutka pisanja teksta do njegovog čitanja. Ova publikacija ili njeni dijelovi ne mogu se kopirati ili bilo kako drukčije reproducirati bez navođenja izvora.

HGK
.HR

